

Tėvų apklausos „Ankstyvojo amžiaus grupės vaikų adaptacijos analizė: tėvų išvalgos“ rezultatai

Atliktas „Boružiukų“ grupės vaikų adaptacijos ugdymo įstaigoje tyrimas atskleidė kelis svarbius aspektus, susijusius su vaikų emocine būsena, socialiniais įgūdžiais, prisitaikymu prie naujos aplinkos bei tėvų lūkesčiais.

1. Greitas įsitraukimas į veiklas. Visi (100%) tėvai pastebi, kad jų vaikai greitai įsitraukia į veiklas. Tai itin svarbus rodiklis, nes rodo, kad dauguma vaikų jaučiasi komfortiškai ir smalsiai tyrinėja naują aplinką. Greitas įsitraukimas į veiklas yra reikšmingas sėkmingos adaptacijos požymis, nes jis rodo vaikų norą dalyvauti ugdymo procese, pasitikėjimą aplinka ir teigiamą motyvaciją mokytis. Tačiau, nors greitas įsitraukimas rodo vaikų domėjimąsi veiklomis, tai nebūtinai reiškia lengvą socializaciją ar stiprius bendravimo įgūdžius. Todėl svarbu toliau skatinti vaikų sąveiką su bendraamžiais, organizuojant grupines veiklas, komandinius žaidimus ir skatinant vaikų bendravimą tarpusavyje.

2. Vaikų bendravimas su bendraamžiais. Tyrimo rezultatai neatskleidė duomenų, kad vaikai aktyviai bendrauja su kitais. Tai gali rodyti, kad šiame amžiaus tarpsnyje vaikai vis dar mokosi kurti socialinius ryšius ir labiau linkę koncentruotis į individualias veiklas nei į bendravimą su kitais vaikais. Tokia situacija yra natūrali, nes dviejų metų amžiaus vaikai dar tik pradeda mokytis socialinių įgūdžių. Norint stiprinti vaikų bendravimą, rekomenduojama taikyti interaktyvias ugdymo metodikas, kurios skatina vaikus dalintis, bendradarbiauti ir kurti santykius su kitais grupės nariais. Tokioms veikloms gali būti pasitelkiami žaidimai, kuriuose reikia dalintis žaislais, bendros kūrybinės užduotys ar vaidmenų žaidimai, padedantys vaikams įsitraukti į socialines situacijas.

3. Atsisveikinimo sunkumai rytais. Didžioji dalis (66,67%) tėvų pastebi, kad jų vaikams ryte sunku atsisveikinti su tėvais. Tai natūralus reiškinys šiame amžiaus tarpsnyje, kai vaikai vis dar stipriai prisirišę prie savo tėvų ir patiria nerimą, kai tenka juos palikti naujoje aplinkoje. Tokia situacija dažniausiai pasireiškia adaptacijos pradžioje ir palaipsniui mažėja, vaikui įpratus prie kasdienės ugdymo įstaigos rutinos. Svarbu, kad tiek tėvai, tiek pedagogai taikytų aiškias ir nuoseklias atsisveikinimo praktikas: trumpus ir ramius atsisveikinimus, padrašinančius žodžius, taip pat galima naudoti specialius ritualus, kurie padėtų vaikams jaustis ramiau, pvz., apsikabinimas, atsisveikinimo daina ar pasikartojantis gestas. Taip pat reikalinga aiški komunikacija su vaikais, paaiškinant jiems, kada tėvai sugrįš.

4. Nerimas dėl naujos aplinkos. 16,67% tėvų pastebi, kad jų vaikai ilgai liūdi arba bijo naujos aplinkos. Tai rodo, kad daliai vaikų prisitaikymas prie pokyčių yra sudėtingesnis ir gali sukelti ilgalaikį emocinį diskomfortą. Tokia reakcija dažniausiai pasireiškia vaikams, kurie yra jautresni, turi stipresnę prisirišimą prie artimųjų ar nėra patyrę ankstesnių atsiskyrimo situacijų. Šiems vaikams svarbu suteikti individualų emocinį palaikymą: leisti jiems palaipsniui pratintis prie naujos aplinkos, sudaryti galimybes susipažinti su mokytojais ir kitais vaikais prieš pradėdant lankyti įstaigą, o esant poreikiui – pritaikyti lankstesnę adaptacijos laikotarpį. Taip pat svarbu skatinti vaikų emocinio atsparumo ugdymą per savireguliacijos pratimus ir pasitikėjimo skatinimą.

5. Vaikai, neturintys adaptacijos sunkumų. 16,67% vaikų nesusiduria su reikšmingais adaptacijos iššūkiais. Šie vaikai greitai prisitaiko prie ugdymo įstaigos, lengvai priima pokyčius, jaučiasi saugiai ir aktyviai įsitraukia į veiklas. Tokie vaikai dažnai pasižymi gerai išvystytu emociniu stabilumu, gebėjimu reguliuoti savo emocijas ir smalsumu. Svarbu palaikyti šiuos vaikus, suteikiant jiems galimybę išlikti aktyviais ugdymo procese, skatinti juos būti pagalbos šaltiniu bendraamžiams, kurie susiduria su adaptacijos sunkumais, bei puoselėti jų smalsumą ir savarankiškumą.

6. Papildomų priemonių poreikis. Trečdalis (33,33%) tėvų mano, kad būtų naudinga įgyvendinti papildomas priemones, padedančias vaikams lengviau adaptuotis. Pagrindiniai jų siūlymai:

6.1. ilgesnis ir lankstesnis adaptacijos laikotarpis, leidžiantis vaikams palaipsniui priprasti prie naujos aplinkos;

6.2. didesnis individualus pedagogų dėmesys vaikams, kurie patiria didesnę nerimą ar prisitaikymo sunkumus;

6.3. daugiau socialinių veiklų, kurios skatintų vaikų bendravimą tarpusavyje;

6.4. tėvų konsultacijos, padedančios suprasti vaikų emocinius poreikius ir tinkamai reaguoti į jų jausmus atsiskyrimo metu.

7. Tėvų pasitenkinimas esama situacija. 66,67% tėvų yra patenkinti savo vaikų adaptacija ir nemato poreikio keisti dabartinius procesus. Jie pastebi, kad jų vaikai lengvai įsitraukia į veiklas, jaučiasi komfortiškai ir nesusiduria su reikšmingais sunkumais. Tai rodo, kad didelė dalis ugdymo įstaigos taikomų metodų yra veiksmingi ir prisideda prie sklandžios vaikų adaptacijos. Siekiant išlaikyti šią teigiamą tendenciją, svarbu toliau taikyti gerąsias ugdymo praktikas bei užtikrinti palankią, saugią ir palaikančią aplinką vaikams bei jų tėvams.

Rekomendacijos ankstyvojo amžiaus grupės mokytojams po atlikto tyrimo

Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus apie ankstyvojo amžiaus grupės vaikų adaptaciją ugdymo įstaigoje, pateikiamos šios rekomendacijos mokytojams, siekiant dar labiau palengvinti vaikų prisitaikymą ir stiprinti jų emocinę bei socialinę gerovę:

1. Emocinės gerovės užtikrinimas:

- Sukurti pastovią atsisveikinimo rutiną – aiškus, trumpas ir švelnus atsisveikinimas rytais gali padėti sumažinti vaikų nerimą.

- Užtikrinti individualų dėmesį vaikui – vaikams, kurie ilgiau liūdi ar bijo naujos aplinkos, svarbu suteikti daugiau švelnumo ir palaikymo, pvz., skirti papildomą laiką ramiam pabuvimui su mokytoju, naudoti raminančius ritualus.

- Naudoti pereinamuosius objektus – leisti vaikams atsinešti mėgstamą žaislą ar kitą daiktą iš namų, kuris padėtų jaustis saugiau.

2. Socialinių įgūdžių stiprinimas:

- Įtraukti daugiau grupinių veiklų – skatinti bendradarbiavimą per žaidimus, kūrybines užduotis ir interaktyvias veiklas.

- Organizuoti mažas žaidimų grupes – vaikams, kurie mažiau bendrauja, padėti įsiliesti į socialinius santykius skatinant žaidimus poromis ar mažose grupėse.

- Stebėti ir švelniai skatinti bendravimą – pastebėjus, kad vaikas laikosi nuošaliai, padrašinti jį įsitraukti į bendrą veiklą.

3. Lankstesnis adaptacijos procesas:

- Siūlyti ilgesnį adaptacijos laikotarpį – esant poreikiui, leisti tėvams dalyvauti pirmosiomis dienomis arba suteikti galimybę vaikui palaipsniui pratintis prie naujos aplinkos.

- Komunikuoti su tėvais – reguliariai informuoti juos apie vaiko emocinę būklę, pažangą ir adaptacijos eigą.

4. Mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas:

- Teikti konsultacijas tėvams – organizuoti susitikimus ar dalintis patarimais apie tai, kaip palengvinti atsiskyrimą rytais ir skatinti vaikų savarankiškumą.

- Stiprinti namų ir darželio ryšį – tėvų įsitraukimas į vaikų ugdymo procesą, pvz., teminės veiklos, kuriose dalyvauja šeimos, gali padėti vaikams jaustis labiau užtikrintiems.

Išvada.

Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma vaikų sėkmingai adaptuojasi, tačiau daliai jų vis dar reikalingas papildomas emocinis palaikymas ir socialinių įgūdžių stiprinimas. Mokytojų nuoseklus dėmesys, individualizuotas požiūris bei glaudus bendradarbiavimas su tėvais padės užtikrinti dar sklandesnę vaikų adaptaciją ugdymo įstaigoje.